

HET STILLE HOFJE

Christoph Pleines in de muurschildering op de Wilhelmina van Essenlaan in Den Dolder (Bron: Peter de la Mar)

Begin 1900 bouwt Christoph Pleines een zeepfabriek op de locatie van de huidige Remia in Den Dolder. Pleines denkt breder dan enkel zijn bedrijf. Zo zorgt hij in het dorp ook voor onder meer woningen voor zijn personeel, een postkantoor en een school.

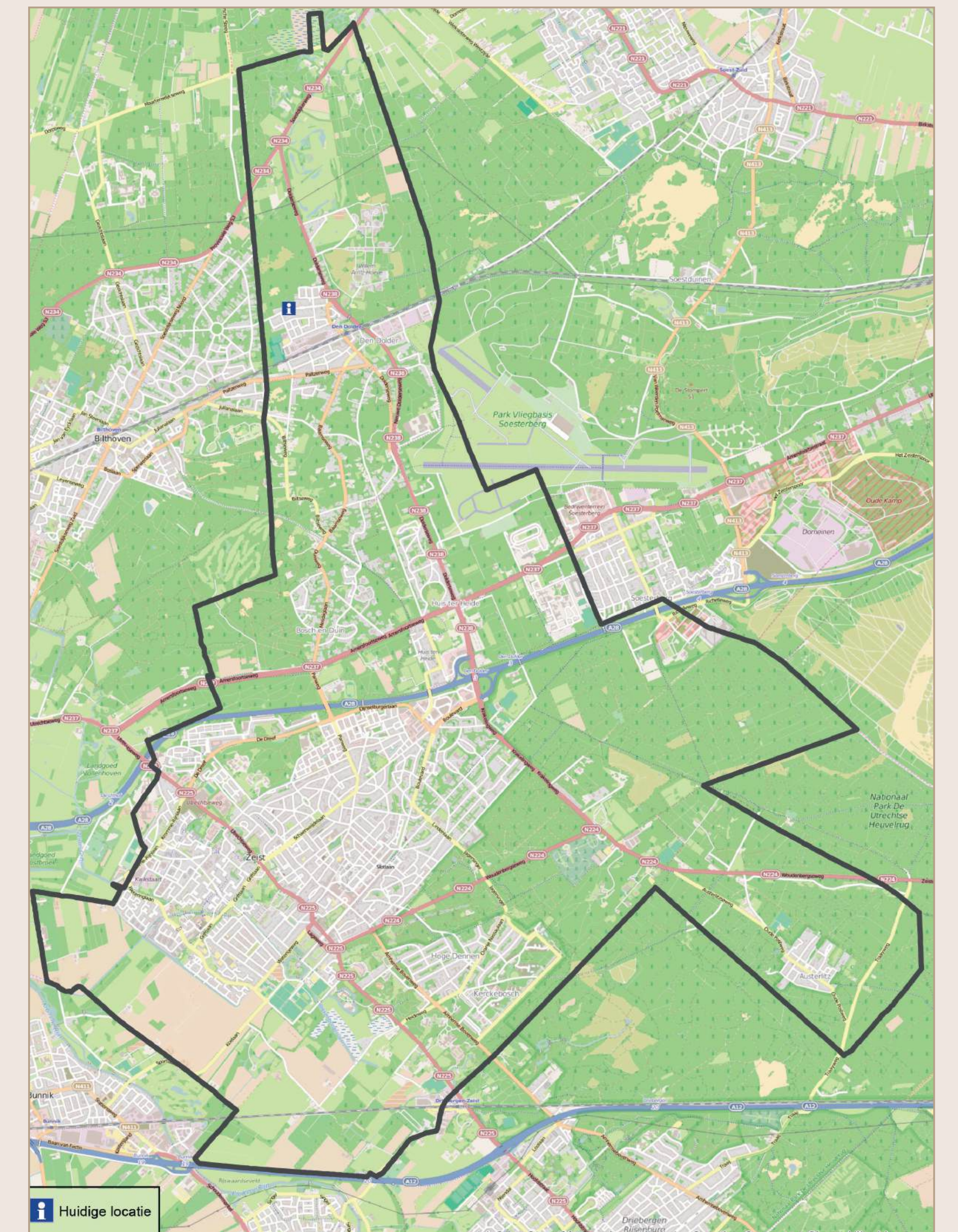
In 1904 laat Pleines in het bos een begraafplaats aanleggen. Het terrein krijgt een padenstelsel in de vorm van een Latijns kruis. Zo ontstaan vier vakken: voor de familie Pleines zelf, voor personeelsleden en hun familie, voor overige bewoners van Den Dolder en voor bijzondere gevallen. In dit laatste vak worden in november 1944 twaalf patiënten van de Willem Arntsz Hoeve begraven. Zij zijn, net als vele anderen, gestorven als gevolg van actieve verwaarlozing door de Duitse bezetter: niet vermoord, maar wel zodanig aan hun lot overgelaten dat de dood een onvermijdelijk gevolg is geweest.

De zeepfabriek en de bijbehorende begraafplaats komen in de jaren 30 in handen van Unilever. Daarmee stoppen de teraardebestellingen op deze plek. Pleines probeert vervolgens te regelen dat de gemeente de verantwoordelijkheid overneemt, maar deze vindt een eigen begraafplaats voor Den Dolder niet nodig. Er sterven in die jaren namelijk maar zo'n twee personen per jaar.

Christoph Pleines overlijdt in 1936 in Liechtenstein en is zelf niet begraven op Het Stille Hofje. Zijn eerste echtgenote en oudste zoon liggen hier wel. Hun graven zijn te vinden rechtsvoor het middelpunt van de begraafplaats.

Op verzoek van de Dolderse gemeenschap koopt de Hervormde Kerk in 1944 de dodenakker over van Unilever. Tegelijk met deze aankoop wordt het grondgebied uitgebreid met een voorterrein en een bosperceel achter het huidige middendeel. In 1947 ontwerpt E.J. Oudenes de toegangspoort met ronde muurtjes. De naam Het Stille Hofje komt voor het eerst voor in een artikel in de plaatselijke krant uit 1952. In 1979 stopt de kerk met het uitgeven van grafrechten. Er vinden weliswaar nog enkele bijzettingen plaats, maar de aandacht voor de begraafplaats neemt af. Het toekennen van de gemeentelijke monumentenstatus in 1988 kan het verval niet keren.

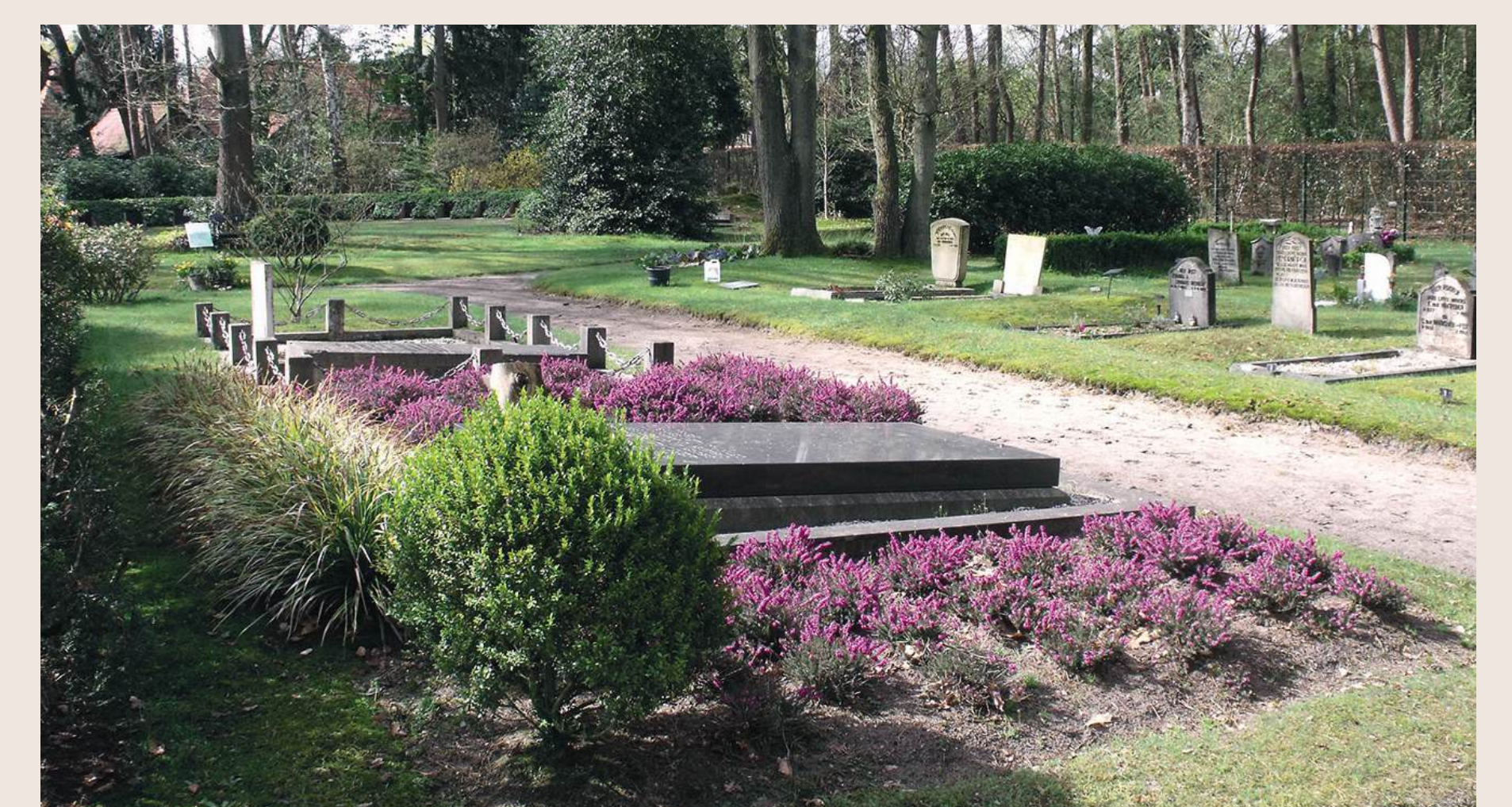
Gelukkig staat in 1999 een groep vrijwilligers op. Dat leidt in 2006 tot de overdracht van de begraafplaats aan de net opgerichte Stichting Het Stille Hofje. Dankzij deze stichting is het terrein grondig opgeknapt en wordt het nu structureel onderhouden. Bovendien is het weer mogelijk dat mensen met een band met Den Dolder hier hun laatste rustplaats vinden.

Inpakafdeling van Zeepfabriek De Duif in 1914 (Bron: Het Utrechts Archief)

Graf voor twaalf patiënten van de Willem Arntsz Hoeve in vak C (Bron: Peter de la Mar)

Graven van familie Pleines in vak D in 2013 (Bron: Historische Vereniging Den Dolder)

Het Stille Hofje in de sneeuw in 2026 (Bron: Mariëtta van den Haak)

VAN HARTE WELKOM

Zeist, Den Dolder, Bosch en Duin, Huis ter Heide en Austerlitz vormen een prachtige gemeente. De naam Seijst werd al in het jaar 838 voor het eerst genoemd. Inmiddels heeft de gemeente Zeist een rijke geschiedenis opgebouwd. De erfgoedpartners Zeist werken samen om het verhaal van Zeist onder de aandacht te brengen. Op www.geheugenvanzeist.nl, de website over de geschiedenis van Zeist, vindt u foto's, kranten, prenten, verhalen, interviews, fiets- en wandelroutes en alle informatie over de activiteiten van de erfgoedpartners.

BORDEN MET CULTUURHISTORISCHE INFORMATIE

Dit informatiebord maakt deel uit van een serie borden bij cultuurhistorische bezienswaardigheden in Zeist, Austerlitz, Bosch en Duin, Huis ter Heide en Den Dolder. De informatie op deze borden is namens de erfgoedpartners samengesteld door het Zeister Historisch Genootschap, Stichting het Gilde, Historische Vereniging Den Dolder en de gemeente Zeist.

De ingang van Het Stille Hofje in ca. 1985 (Bron: Zeister Historisch Genootschap)

